

Η απειλή έμεινε απ' έξω, το έργο αποπολιτικοποιήθηκε

> «Cabaret» από το Θέατρο Ένα. Βασισμένο στη νουβέλα του Κρίστοφερ Ίσεργουντ «Goodbye to Berlin»

THE NONAS ΜΟΛΕΣΚΗ

ΤΟ ΣΚΗΝΙΚΟ του Σταύρου Αντωνόπουλου ήταν οργανωμένο σε δύο επίπεδα. Στο κάτω επίπεδο - η σκηνή του Κιτ Κατ Κλαμπ, η ζωντανή ορχήστρα, η μίζερη πολυτέλεια, οι σαρκικές αποχρώσεις του φτηνού βελούδου. Αυτός ο χώρος φιλοξενούσε το μουσικό πρόγραμμα του καμπαρέ, ήταν το βασίλειο του Κομπέρ. Στο πάνω επίπεδο - το φτωχικό νοικιασμένο δωμάτιο της Σάλλυ Μπόουλς. Εκεί παιζόταν η «πρόζα», το «story». Εκεί πάνω έπρεπε να χωρέσουν οι λεπτές, εύθραυστες σχέσεις των δύο πρωταγωνιστών, και οι άλλες, παράλληλες γραμμές μεταξύ των άλλων προσώπων. Εκεί έπρεπε να σχηματιστεί το παράξενο τρίγωνο με τη συμμετοχή του Μαξιμίλιαν, εκεί έπρεπε να εισβάλλουν απ' έξω οι ήχοι της ναζιστικής τρέλας που απλωνόταν στους δρόμους του Βερολίνου της δεκαετίας του '30... Έπρεπε, αλλά δε χώρεσαν... δε σχηματίστηκε... δεν εισέβαλλαν... Είναι περίεργο πώς η διαφορά απόστασης που χωρίζει τους θεατές από τη δράση του «κάτω» και του «πάνω ορόφου» λειτούργησε ως κινηματογραφικό πλάνο, τα «κάτω» έβγαιναν σε γκρο πλαν, και τα «πάνω» έχαναν σ' ό,τι αφορά τη σημαντικότητα, την επιβολή, το νόημα...

Η «ευθύνη», βέβαια, δεν είναι του Σταύρου Αντωνόπουλου που πρότεινε λύση για το ανέβασμα ενός πραγματικά δύσκολου, πολυδιάστατου έργου στο μικρούλη Άλλο Χώρο του Θεάτρου Ένα. Απλώς αυτή η διώροφη οργάνωση της παράστασης εκφράζει τις προτεραιότητες της παραγωγής. Πιστεύω ότι ο κύριος στόχος του σκηνοθέτη και διασκευαστή του κειμένου Αντρέα Χριστοδουλίδη ήταν να παρουσιάσει μουσικό θέατρο υψηλού επαγγελματικού επιπέδου, κάτι που μέχρι τώρα φαινόταν ακατόρθωτο για τα κυπριακά θεατρικά δεδομένα. Αυτό το κατόρθωμα δεν αμφισβητείται. Ο μεγάλος κόπος του σκηνοθέτη και της ομάδας καρποφόρησε. Η ορχήστρα και «τα κορίτσια» ήταν «Ωρραία», όπως λέει και ο κομπέρ.

Ο Αντρέας Χριστοδουλίδης είχε στη διανομή του δύο συντελεστές που πραγματοποίησαν το όνειρό του. Ο Διομήδης Κουφτερός έκανε μόνο δύο εμφανίσεις στην κυπριακή σκηνή παίζοντας και τις δύο φορές έναν κομπέρ, ένα Master of Ceremonies, πρώτα στο «Zoo» και τώρα στο «Cabaret». Είναι εξαιρετικός όταν τραγουδά, κινείται και κινεί τα νήματα στα μουσικά νούμερα. Μπορεί και λειτουργεί και ως σύμβολο, ως καθρέφτης. Το πρόβλημα της παράστασης όμως είναι ότι η αντικατοπτριζόμενη πραγματικότητα λείπει και το σύμβολο δε διαβάζεται.

Στο ρόλο της Σάλλυ Μπόουλς η Μαργαρίτα Ζαχαρίου, εντυπωσιακή, ταλαντούχα, με επαγγελματική άνεση στην κίνηση και στο τραγούδι. Σε αντίθεση όμως με το Διομήδη Κουφτερό που είναι ο κυρίαρχος του «κάτω χώρου», ο δικός της ρόλος μοιράζεται μεταξύ των δύο επιπέδων. Εκεί «πάνω», στο δραματικό μέρος της παραγωγής και το ψυχολογικό περίγραμμα του ρόλου και οι γραμμές των σχέσεων μεταξύ της Σάλλυ και των άλλων προσώπων χάνουν την ένταση και την ακρίβειά τους. Πιστεύω πως αν το βάρος της παράστασης ήταν κατανεμημένο ισότιμα κι αν ο προβολέας της σκηνοθετικής προσοχής φώτιζε εξίσου το δραματικό και το μουσικό μέρος,

η Μαργαρίτα Ζαχαρίου θα μπορούσε να κάνει περισσότερα στο ρόλο της Σάλλυ.

Ο Σωτήρης Μεσάνας, ο συμπρωταγωνιστής της Μαργαρίτας Ζαχαρίου του «πάνω ορόφου», είναι ασυνήθιστα συγκρατημένος, σχεδόν άχρωμος. Σαν να έχει βάλει στόχο να παίξει το βρετανικό ταμπεραμέντο γενικώς, και όχι το συγκεκριμένο χαρακτήρα. Αυτό το παιχνίδι με τις εθνικότητες και τις προφορές απασχολεί τους ηθοποιούς της παράστασης εις βάρος άλλων πραγμάτων. Άλλο το γνωστό κινηματογραφικό έργο, όπου οι Βερολινέζοι μιλούν με ιδιάζουσα προφορά στα μαθήματα των αγγλικών, όπου η προφορά του κομπέρ δίνει μια γεύση εποχής και τόπου, όπου η αμερικανική προφορά της Σάλλυ και η βρετανική του Κρίστοφερ (έτσι τον λένε και στο σινεμά; δε θυμάμαι) εκφράζουν και συγκρουόμενες στάσεις ζωής. Όταν όμως οι προφορές αυτές αναμειγνύονται με το μεταφρασμένο στα ελληνικά κείμενο, συλλαμβάνεις τον εαυτό σου να προσέχεις περισσότερο το πώς μιλάνε παρά τι λένε οι ηθοποιοί.

Νομίζω ότι στις υποκριτικές εργασίες του Κωνσταντίνου Τσιοιλή, της Αλεξίας Παρασκευά, του Ανδρέα Αραούζου, της Έρικας Μπεγέτη μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι δεν μπόρεσαν να μεταφέρουν μέσα στους κλειστούς χώρους της παράστασης την ταραγμένη, την άρρωστη ατμόσφαιρα της προπολεμικής Γερμανίας.

Η απειλή έμεινε απ' έξω, το έργο αποπολιτικοποιήθηκε. Το Κιτ Κατ Κλαμπ στο κινηματογραφικό «Cabaret» είναι μια συμπεκνωμένη μεταφορά της εποχής, της παρακμής της, μιας Γερμανίας που δεν είχε συνειδητοποιήσει ότι η διαφθορά της είναι το έδαφος στο οποίο θα βλαστήσει και θα γιγαντωθεί ο ναζισμός. Στην παράσταση αυτός ο συμβολισμός χάνεται.

Πιστεύω ότι ο κύριος στόχος του σκηνοθέτη και διασκευαστή του κειμένου Αντρέα Χριστοδουλίδη ήταν να παρουσιάσει μουσικό θέατρο υψηλού επαγγελματικού επιπέδου, κάτι που μέχρι τώρα φαινόταν ακατόρθωτο για τα κυπριακά θεατρικά δεδομένα. Αυτό το κατόρθωμα δεν αμφισβητείται..